

مقدمه‌ای به پدیده شناسی شناخت؛

(درس گفتار ۱۹۰۹) / ادموند هوسرل

ابوالفضل مسلمی

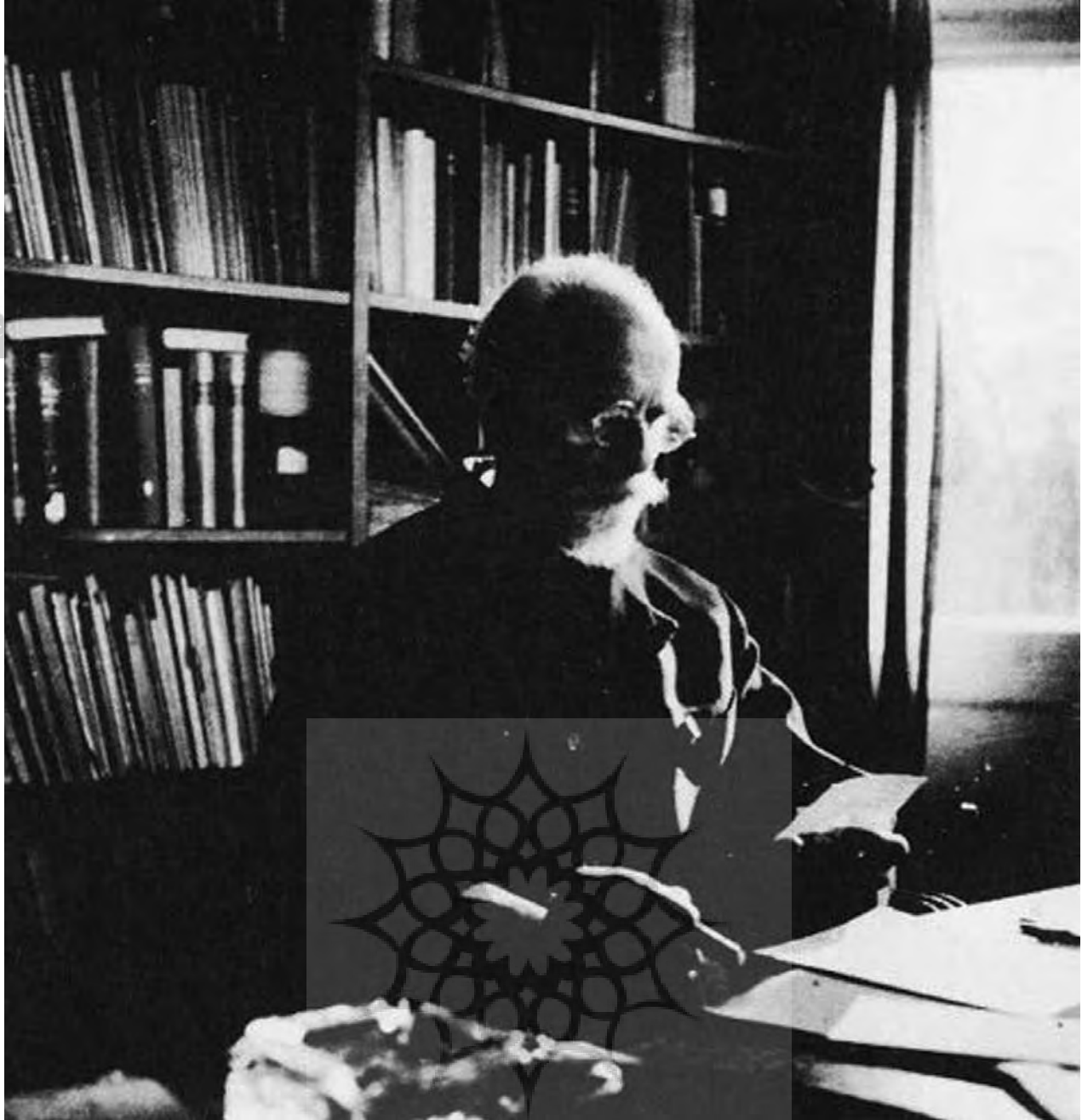

این کتاب دربردارنده متن درس گفتاری است که ادموند هوسرل تحت عنوان مقدمه‌ای به پدیده شناسی شناخت در ترم تابستان ۱۹۰۹ در گوتینگن ارائه کرده است. پیش از این، هوسرل در تعطیلات تابستان ۱۹۰۷ به "مسئله معنا و حکم تحلیلی" پرداخته بود. در واقع هنگامی که هوسرل تلاش می‌کرد تا درس گفتار خود را با عنوان "درآمدی به منطق و نقد شناخت" در ترم زمستان ۱۹۰۶/۰۷ تنظیم و ارائه نماید با این مسئله مواجه شد. اما هوسرل به رغم اشتغال جدی به مسئله معنا در نهایت اذعان می‌دارد "که من هنوز هم وحدت درونی کاملاً روشنی از همه این مسائل در اختیار ندارم، آنها را به طور محض متمایز و تنظیم ننموده و به صورت نظامند ارائه نکرده‌ام." (ص ۱ مقدمه). این برداشت و تلقی را می‌توان در نامه ۱۸ مارس ۱۹۰۹ هوسرل به پل ناتورپ مشاهده کرد. وی در این نامه می‌گوید که در حال حاضر نمی‌توان از وی انتظار ارائه یک منطق را داشت. در عوض، هوسرل تصمیم می‌گیرد که دوباره به مسائل بنیادی تفکر فلسفی اش بازگردد، نسبت میان "پدیده شناسی کلی و فلسفه پدیده شناختی" را مورد تأمل قرار دهد و سپس در درس گفتار مقدمه‌ای به پدیده شناسی شناخت در تابستان ۱۹۰۹ به آن بپردازد. بنابراین، هوسرل نخستین بخش از این درس گفتار را به توصیف "ایده پدیده شناسی و روش آن" اختصاص می‌دهد و پدیده شناسی را به عنوان "نخستین فلسفه به متقن ترین معنا" تلقی می‌نماید. توصیف و روشن سازی نسبت میان پدیده شناسی کلی و فلسفه پدیده شناختی نشان دهنده گام مهمی در گذر از "پژوهش‌های منطقی" به "ایده‌ها" است. هوسرل در بخش دوم از درس گفتار خود به تحلیل‌های خاص ادراک می‌پردازد.

هوسرل برای تنظیم این درس گفتار از بسیاری از درس گفتارهای قبلی اش استفاده نموده است و اگر چه می‌توان گفت که او برای ارائه درس گفتار سال ۱۹۰۹، دستنوشته درس گفتار درآمدی به منطق و نقد شناخت (ترم زمستان ۱۹۰۶/۰۷) را در اختیار داشته است، اما در درس گفتار ۱۹۰۹ مسیر جدیدی را طی می‌نماید و پدیده شناسی را به عنوان علم مربوط به آگاهی محض معرفی می‌کند: "علمی که در این درس گفتارها می‌خواهم به شما معرفی نمایم، علمی ماهیتاً جدید است. پدیده شناسی به قدری بکر و تازه است که افراد اندکی در زمان ما از وجود آن و حتی از امکان چنین علمی اطلاع دارند... تازگی پدیده شناسی بدین خاطر است که پژوهش‌های علمی از نوع پدیده شناختی مبتنی بر شناخت روشنی از مسائلی هستند که باید حل شوند، مسائلی که برای اعصار گذشته کاملاً بیگانه بوده‌اند." (ص ۵).

Husserl, Edmund. 2005. *Einführung in die Phänomenologie der Erkenntnis; Vorlesung 1909*. Springer

روشگاه پدیده شناسی و فلسفه نخستین

عناوین کتاب:

بخش اول: مقدمه کلی / ایده پدیده شناسی و

روش آن

- تضاد میان نحوه تفکر طبیعی و فلسفی
- "پدیده های" پدیده شناسی
- پیش دادگی شناخت طبیعی
- تراز فلسفی و تفکر فلسفی
- ریاضیات، منطق محض، اخلاق محض
- مسائل شناخت
- تأمل دکارتی در مورد شک
- تحلیل واقعی و قصدی پدیده ها
- خلاصه و جمع بندی
- تأسیس یک علم مربوط به آگاهی محض
- مرور مسیر قبلی درس گفتارها
- تأسیس پدیده شناسی به عنوان علم مربوط به آگاهی محض
- بخش دوم: تجلیل های خاص ادراک
- پدیده های شناخت
- تصورات و ادراک های حسی
- ادراک به عنوان ادراک یک ابژه
- ادراک شیء و ادراک پدیده شناختی
- آنچه که به طور واقعی و غیر واقعی به ادراک درآمده است
- تمایز میان تعین و عدم تعین
- ادراک کل و ادراک جزء
- زمان در ادراک
- آگاهی از زمان
- مرور چند نکته که برای فهم ما ضروری است
- تأمل نهایی: ادراک به عنوان زیسته